

Curierul Sanitas

Nr. 4 (88) Octombrie, 2008

Buletin informativ
al Sindicatului "Sănătatea"
din Republica Moldova

*Crăciun Fericit!
La Mulți Ani!*

STIMAȚI COLEGI,

*În ajunul Sfințelor Sărbători de
Crăciun și An Nou:*

*Primiți în dar un troian de fericire,
Și-un noian de bucurii,*

*Iar fulgii succesului să Vă presoare
calea.*

*Fie ca Anul care vine să Vă împlinească
toate speranțele,*

*Iar Crăciunul să Vă aducă sănătate și
noroc.*

*Să pășiți numai cu dreptul și să dați
mana cu norocul;*

*Să nu fiți frustrați de greutate în
realizarea profesională,*

*Ele doar Vă fortifică și Vă consolidează
viitorul;*

*Drumul vieții să Vă fie încununat de
prosperitate, optimism și noi performanțe;*

*Steaua norocului să Vă călăuzească
gândurile și faptele;*

*Familiei Dumneavoastră bucurii, pace,
bunăvoință, liniște sufletească și numai
împliniri.*

Crăciun Fericit și La Mulți Ani!

Cu profund respect,

Victor Benu,

președintele

Sindicatului "Sănătatea"

PARTENERIATUL SOCIAL

La 29 noiembrie, curent, în cadrul ședinței comune a Colegiului Ministerului Sănătății, Sindicatului „Sănătatea” și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină au fost examinate rapoartele cu privire la realizarea Convenției colective (nivel de ramură). S-a constatat că convenția și-a realizat obiectivele privind apărarea drepturilor și intereselor profesionale, economice și sociale ale salariaților, menținerea climatului favorabil în colectivele de muncă, dezvoltarea și reformarea sistemului sănătății, soluționarea conflictelor colective și individuale de muncă etc.

La capitolul fortificării implementării asigurărilor obligatorii de asistență medicală părțile au menționat că pe parcursul anilor 2004-2008, acumularea mijloacelor financiare în fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală a crescut de circa 3 ori. Pentru anul 2009 se preconizează o creștere de 3,5 ori a acestor venituri, față de anul 2004, ajungând, la suma de 3 471 490,5 lei.

Aceasta se datorează promovării consecvente a politicii de majorare treptată a contribuțiilor în fondurile respective. Majorarea fondului de mijloace financiare a permis o acoperire mai largă a cheltuielilor necesare realizării Programului unic și extinderii treptate a listei medicamentelor compensate.

Concomitent, ca urmare a sporirii veniturilor în fondul de bază, o atenție deosebită a fost acordată protecției lucrătorilor medicali prin

majorarea nivelului de salarizare, îmbunătățirea condițiilor de muncă, fortificarea bazei tehnico-materiale, contribuind prin aceasta la sporirea calității serviciilor prestate populației.

La capitolul dezvoltarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medico-sanitare s-au realizat următoarele: începând cu anul 2007, în bugetele unităților administrativ-teritoriale la stabilirea relațiilor bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale, sunt prevăzute alocații pentru efectuarea reparațiilor capitale în instituțiile medico-sanitare publice locale din teritoriile respective.

În anul 2007 pentru efectuarea reparațiilor capitale în instituțiile medico-sanitare din subordinea unităților administrativ-teritoriale, din bugetul de stat au fost prevăzute 45411,9 mii lei, iar pentru anul 2008 – 49 845,8 mii lei.

În scopul realizării sarcinilor de bază în domeniul medicamentului și activității farmaceutice, prin Hotărârea Guvernului nr. 1252 din 01.12.2005 a fost constituită Agenția medicamentului, activitatea căreia are drept obiectiv: monitorizarea procesului de aprovizionare cu medicamente și asistență farmaceutică; asigurarea respectării prevederilor actelor legislative și normative de către agenții economici care desfășoară activitate farmaceutică; asigurarea informațională a sistemului de sănătate în domeniul medicamentului.

În contextul delimitării juridice a asistenței medicale primare la nivel raional, secțiile extrabugetare create anterior au fost reorganizate în 35 secții (farmacii) ale Centrelor Medicilor de Familie și 988 filiale ale acestor secții (farmacii), care deservește populația din localitățile rurale cu medicamente, inclusiv cu medicamente compensate pe bază de

prescripție a medicului de familie.

În contextul activităților de perfecționare a calității serviciilor de sănătate, în cadrul Ministerului Sănătății a fost organizată Direcția Managementul Calității și Standarde de Tratament, fiind realizate activități importante în domeniu cum ar fi: actualizarea și implementarea în practică a Standardelor medicale de diagnostic și tratament; implementarea Sistemului instituțional de asigurare a calității serviciilor medicale în 14 instituții medico-sanitare pilot; elaborarea Protocoalelor Clinice Naționale în baza Ghidurilor clinice internaționale bazate pe dovezi, iar până la finele anului vor fi implementate 50 de protocoale clinice naționale.

În perioada de valabilitate a Convenției s-au depus eforturi pentru ca conducătorii instituțiilor medicale și liderii organizațiilor sindicale să conștientizeze valoarea fiecărui angajat și să depună efort maxim pentru crearea condițiilor adecvate de muncă și de trai, asigurându-i o stimulare decentă a muncii.

Pentru atragerea resurselor umane în localitățile rurale și motivarea în continuare a activității profesionale, tinerii specialiști angajați conform repartizării în localitățile rurale, beneficiază din contul bugetului de stat de facilități, inclusiv: indemnizații unice; compensarea cheltuielilor pentru închirierea locuinței; compensarea parțială a cheltuielilor pentru agentul termic și energia electrică; compensații nominale pentru conectarea la conductele de gaze naturale; asigurarea cu case de locuit.

Absolvenților studiilor post-universitare de rezidențiat, imediat după angajare conform repartizării Ministerului Sănătății, iar absolvenților colegiilor, după un an de muncă, li s-a acordat, dreptul de a obține categoria a doua de calificare profesională. Absolvenții studiilor

postuniversitare de secundariat – categoria I de calificare.

La compartimentul remunerării muncii prin negocieri colective între Ministerul Sănătății, Sindicatul „Sănătatea” și Compania Națională de Asigurări în Medicină anual au fost stabilite cotele maxime de cheltuieli pentru salarizare și s-a recalculat salariul tarifar pentru I categorie de calificare; s-au majorat coeficienții minimali de multiplicare cu 0,25 pentru medici și 0,2 pentru personal medical mediu; s-au majorat coeficienții minimali și maximali pentru personalul din serviciul de fiziopneumologie; s-a stabilit spor la salariu pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate medicilor epidemiologi, bacteriologi, personalului medical mediu și celor din Centrele de transfuzie a sangelui, de reabilitare pentru copii cu handicap sever; s-au majorat bursele studenților etc.

S-a menționat că în pofida măsurilor realizate, salariul mediu în ramura sănătății constituie 89% din salariul mediu pe republică. În procesul de atestare și tarificare în unele colective nu se respectă principiile de transparență, corectitudine și obiectivitate la stabilirea salariilor.

La compartimentul protecția muncii și sănătății s-a menționat:

creșterea mijloacelor financiare cheltuite în acest scop; crearea serviciilor pentru protecția muncii și celor medicale comitetelor mixte în unități; organizarea examenelor medicale; atestarea locurilor de muncă; organizarea activităților sportive la nivel de ramură și unități.

În același timp, trezește îngrijorare nivelul înalt al morbidității cu pierderea temporară a capacității de muncă; înregistrarea cazurilor de boli profesionale, accidentelor de muncă grave și de invaliditate primară sporită printre medici.

Intru dezvoltarea parteneriatului social, reprezentanților Sindicatului „Sănătatea” li s-au asigurat condiții de participare la negocierile colective privind elaborarea proiectelor de contracte colective de muncă, convenții colective și încheierea acestora, participarea la elaborarea și avizarea proiectelor de acte normative elaborate de către Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină, promovarea intereselor salariaților prin participarea conducerii Sindicatului „Sănătatea” la ședințele Colegiului Ministerului Sănătății.

Este formată și activează Comisia pentru consultări și negocieri colective, în domeniul ocrotirii sănătății (nivel de ramură), din reprezentanți ai Ministerului Sănătății,

Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și Sindicatului „Sănătatea”.

Organelor sindicale li s-a asigurat dreptul la verificarea în cadrul instituțiilor medico-sanitare a respectării legislației muncii de către angajatori, în special timpul de muncă, de odihnă, salarizarea, protecția muncii, condițiile de muncă, executarea contractelor colective de muncă și a convențiilor colective, asigurându-se astfel drepturile de muncă, profesionale, economice și sociale ale salariaților, prevăzute de legislația în vigoare.

În concluzie părțile au apreciat parteneriatul social la nivel de ramură ca fiind unul constructiv, dar și cu unele rezerve.

În scopul asigurării unei continuități a parteneriatului social în cadrul sistemului de sănătate s-a propus instituirea unui grup de lucru pentru elaborarea proiectului noii Convenții colective (nivel de ramură) pentru următorii ani.

La elaborarea proiectului noii Convenții colective vor fi luate în considerație propunerile colectivelor de muncă obținute în urma unui sondaj efectuat de Sindicatul „Sănătatea”.

Mihail Dutca,
vicepreședintele Sindicatului
„Sănătatea”

INSTRUIM LIDERI NOI ALEȘI

La 12 decembrie, curent, a avut loc seminarul dedicat planificării și organizării activităților sindicale. Acesta a fost unul din seminarele preconizate pentru liderii de sindicat noi aleși. Pe parcursul seminarului

participanților li s-a prezentat o succintă informație cu privire la direcțiile și unele totaluri de activitate ale Sindicatului „Sănătatea” și drepturile și responsabilitățile liderului de sindicat, structura Sindicatului „Sănătatea”, organizația sindicală primară, planificarea activităților sindicale, lucrul educațional și informațional, recomandări privind lucrul de secretariat, raporturile de muncă, protecția veniturilor salariale, evidența contabilă în organizațiile sindicale primare, organizarea tratamentului sanatorial al salariaților. Fiecare

consilier al Sindicatului „Sănătatea” a prezentat direcția de activitate de care este responsabil și a distribuit participanților seturi de materiale metodice, instructive, informative care vor fi utile pentru activitatea sindicală de zi cu zi.

Participanții au recunoscut cu satisfacție că, deși seminarul a fost de o zi, informația recepționată a fost interesantă și a corespuns cerințelor lor. Iar materialele primite le vor fi de un real folos în activitatea sindicală.

Tatiana Melnic,
Consilier al
Sindicatului „Sănătatea”

La 10 decembrie 1948 a fost adoptată de către Adunarea Generală a ONU Declarația Universală a Drepturilor Omului (DUDO) care este primul text internațional cu caracter general de vocație universală în materie de drepturi și libertăți ale ființei umane. În acest contest, data de 10 decembrie a fost proclamată Ziua Mondială a Drepturilor Omului. Conform Preambulului Declarației, drepturile pe care aceasta le proclamă constituie un standard comun de atins pentru toate popoarele, în așa fel ca aceste drepturi să fie recunoscute și respectate pretutindeni de către toate statele. Republica Moldova a aderat la DUDO la 28 iulie 1990, ceea ce înseamnă că de la această dată prevederile ei sunt parte integră a legislației naționale.

Drepturile omului aparțin fiecărei ființe umane. Acestea nu sunt o expresie a milei, a unor favoruri acordate sau anulate de către stat sau oricare altă putere. Drepturile omului sunt unice și caracteristice pentru toate culturile și națiunile. Anume universalitatea drepturilor omului le imprimă acestora puterea de a traversa orice frontiere și de a învinge orice obstacole.

Scopul lor măreț a fost exprimat foarte convingător de soția ex-președintelui SUA, dna Eleonora Roosevelt, care a spus: „Adoptarea acestui document și respectarea lui nu va duce pe cetățenii planetei în Rai, dar le va garanta, că nu vor nimeri în Iad”.

Drepturile și libertățile înscrise în Constituția RM reproduc, în cea mai mare parte, drepturile și libertățile proclamate în DUDO și Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, accentuând faptul că idealul ființei umane libere nu poate fi obținut decât dacă se creează condiții care permit fiecăruia să-și realizeze efectiv libertățile civile și politice, drepturile economice, sociale și culturale.

Necesitatea realizării sau ignorării unor anumite drepturi și libertăți nu este în drept să o decidă nimeni. Realizările dintr-un domeniu trebuie să motiveze progresul și în celelalte sfere. De aici deducem că, dacă se ignoră sau se încalcă unele drepturi și libertăți, inevitabil implică declinul tuturor drepturilor și libertăților. Lipsa și necunoașterea drepturilor omului, toleranța față de încălcarea lor depreciază demnitatea umană. Astfel, acestea devin sursă de ură, generatoare de violență necontrolată și dezechilibru în societate.

Societatea civilă matură, liberă și transparentă, încurajată de existența instituțiilor democratice ale statului, conștientă de necesitatea implementării valorilor democratice general recunoscute, este unicul mediu unde se află la loc de cinste drepturile și libertățile ființei umane. Ex-președintele

Cehiei W. Havel afirma că: „Societatea civilă este puterea celor fără de putere”. Deci, cei fără de putere pot și trebuie să influențeze puterea. Or, în lipsa unei societăți civile active persistă pericolul apariției unei comunități introverte, unde drepturile și libertățile cetățenești nu vor fi niciodată mai mult decât niște declarații, unde cetățenii au doar „dreptul la drepturi”.

Procesul de edificare a statului de drept are la temelie respectarea și promovarea drepturilor și libertăților omului, asigurarea exercitării cărora trebuie să vină din partea instituțiilor statului printr-un cadru legislativ adecvat condițiilor de azi.

Menționez, că din multitudinea drepturilor omului face parte și dreptul la libertatea de întrunire și de asociere

pașnică. Nimeni nu poate fi obligat să facă parte dintr-o asociație.

În același context, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la ocrotire împotriva șomajului. Toți oamenii au dreptul, fără nici o discriminare, la salariu egal pentru muncă egală. Orice om care muncește are dreptul la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare care să-i asigure lui precum și familiei sale o existență conformă cu demnitatea umană și completată, dacă este cazul, cu alte mijloace de protecție socială. Orice persoană are dreptul să întemeieze cu alte persoane sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

Tot aici, art.25 prevede, că orice om are dreptul la un nivel de trai care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei sale, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală precum și serviciile sociale necesare; el are dreptul la asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe, sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Mama și copilul au dreptul la ajutor și ocrotire deosebite. Toți copiii, fie că sunt născuți în cadrul căsătoriei sau în afara acesteia, se bucură de aceleași protecție socială.

Grija față de sănătatea populației reprezintă un obiectiv de o importanță primordială în politica oricărui stat, grație faptului că sănătatea constituie valoarea cea mai de preț și componenta indispensabilă a dezvoltării și prosperării sociale.

OMS definește sănătatea drept o „ stare de bine, completă din punct de vedere fizic, psihic și social, și nu doar absența bolii sau infirmității”. Această formulă denotă faptul, că sănătatea populației este determinată de o gamă

60 ANI DE LA DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI

largă de factori: economici, sociali, ambientali, ereditari, caracteristici individuale, inclusiv stilul de viață al fiecărui individ. Astfel, sănătatea prevede drept condiții indispensabile - securitatea economică și socială, relațiile interpersonale și sociale armonioase, un mediu sigur și sănătos de muncă și trai, calitatea adecvată a apei potabile, aerului și a solului, alimentare suficientă și rațională, completate cu un stil de viață sănătos și accesibilitate la servicii de sănătate de calitate.

Majoritatea factorilor ce influențează sănătatea populației se află în afara sistemului sanitar și a competenței personalului medical. Factorii economici și sociali au o influență majoră asupra sănătății individului și reprezintă cota predominantă în structura determinantelor sănătății.

Exercitarea drepturilor enumerate mai sus fără nici un obstacol, fără nici un fel de imixtiune sau ingerință din partea factorilor de decizie sau alți factori trebuie să fie garantată de către stat. Ele pot fi realizate doar având unitate, independență, democrație și echilibru în societatea civilă. Or, dacă se încalcă măcar un drept al omului – au de suferit toate celelalte drepturi, dacă este nedreptățit un cetățean – are de suferit întreaga societate.

În cele din urmă vreau să menționez că, cetățeanul are atâtea drepturi pe câte le cunoaște. Din acest motiv, dragi cititori, vreau să vă provoc la cunoașterea drepturilor fundamentale ale dumneavoastră.

Igor Zubcu,
Consilier al Sindicatului „Sănătatea”

O INTRUNIRE DE IMPORTANȚĂ

În perioada 1-2 decembrie, curent, la Geneva a avut loc întrunirea regională pentru afiliații Internaționalei Serviciilor Publice (PSI) din Europa de sud-est, la care este afiliat și Sindicatul „Sănătatea”. La întrunire s-au discutat perspectivele PSI pentru anul 2009 și pentru viitor.

Sindicatul din Republica

Moldova afiliate la PSI (Sindicatul „Sănătatea”, Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice „SINDASP”, Centrul Republican al Sindicatului Lucrătorilor din Sfera Deservirii Sociale și Producției de Mărfuri „Sindindcomservice”, Uniunea Sindicatelor din Energetică) au prezentat un raport în care au fost reflectate problemele ce țin de drepturile sindicale, relațiile de muncă, parteneriatul social, salarizarea, privatizarea și acțiunile întreprinse de către sindicate privind apărarea drepturilor și intereselor salariaților.

Au fost puse în discuții problemele privind fuzionarea PSI și Europa/EPUSU și situația privind criza economico-financiară care în prezent afectează întreaga lume. Cu rapoarte pe aceste probleme au vorbit dl

Jurgen Buxbaum, secretar european al PSI, dl Peter Waldorff, secretar general al PSI, dna Christiane Milan, secretar al PSI și dna Carola Fischbach-Pittel, secretar general al EPUSU.

Raportorii și vorbitorii au menționat necesitatea unirii confederațiilor PSI și EPUSU. Motivul principal fiind lupta cu șomajul care în legătură cu criza economico-financiară crește brusc, crearea noilor locuri de muncă, îmbunătățirea relațiilor dintre angajatori și sindicate etc. Pentru a rezolva aceste și alte probleme cu care se confruntă, în prezent, toate țările este necesar de a încheia un acord între PSI și EPUSU și de a întocmi un plan comun de acțiune. S-a accentuat necesitatea de a lupta în comun cu un șir de boli, care din an în an tot mai mult afectează populația, aducând pagubi materiale foarte mari. Printre acestea se enumără cancerul, hepatitele B și C, tuberculoza, VIC-infecția, etc.

S-a menționat că prin fuzionarea PSI și EPUSU va fi creată o organizație foarte puternică care va avea posibilitate să negocieze cu Uniunea Europeană problemele care ating interesele salariaților și a cetățenilor, în genere.

Referitor la criza economico-financiară, s-a menționat că ea va afecta toate țările indiferent de mărimea lor. Până-n prezent

guvernele s-au orientat spre stabilitatea bugetelor sale și au uitat de criza care se simțea de mult. Pentru a diminua pagubele acestei crize sindicatele trebuie să facă presiuni asupra Guvernelor ca să întreprindă nu numai măsuri ce țin de finanțe, dar și organizatorice.

La întrunire dna Marina Irimie, secretarul subregional al PSI, în raportul său privind activități și evenimente politice recente în subregiune a menționat că sindicatele din Republica Moldova, afiliate la PSI, sunt active, îndeosebi în instruirea liderilor și activului sindical.

Menționăm că, Sindicatul „Sănătatea” a făcut propuneri de proiect pe o perioadă de 2 ani (2009-2010). Scopul acestui proiectului este crearea rețelei informaționale a Sindicatului „Sănătatea”, iar obiectivul – instruirea responsabililor de rețeaua informațională din cadrul Sindicatului.

Prin urmare, în cazul realizării proiectului menționat, Sindicatul „Sănătatea” va avea propria rețea informațională. Aceasta ne va da posibilitate să rezolvăm una din cele mai arzătoare probleme – informarea operativă a membrilor de sindicat despre activitatea organelor sindicale de toate nivelurile.

Ion Cucu,
consilier principal al
Sindicatului „Sănătatea”

Zilele trecute, după o muncă asiduă de trei ani, a văzut lumina tiparului lucrarea „*Istoria Sindicatului „Sănătatea”*”. Este rodul muncii al președintelui organizației în cauză, Victor Benu, colaboratorilor aparatului Sindicatului „Sănătatea”, al neobositului cercetător, doctor habilitat în istorie, profesor universitar, Anton Moraru și al redactorului tehnic, Vladimir Nica. Prin această lucrare autorii fac ca și mai bogat să devină tezaurul istoriografiei naționale în cercetarea istoriei sindicatelor.

Aceste personalități notorii, asemeni albinuțelor harnice, prin bogate fapte originale, documente, publicații, ștergând „colbul de pe cronici” (documente de arhivă) ne prezintă emergența Sindicatului „Sănătatea”, adică o schimbare văzută ca o naștere efectivă a ceva cu totul nou, cu istoria lui bogată în evenimente și fapte reale și obiective. Această istorie este neobișnuită, distinctă, are trăsăturile ei specifice (datorită metodei de cercetare comparată), precum și medicina se prezintă ca o ramură specială în dezvoltarea societății umane. Autorii ne arată, că sentimentele de solidaritate și ajutor reciproc sunt o caracteristică specifică a intelectualității medicale din Moldova. Aceste calități s-au manifestat plener mai ales în momentele când e vorba despre salvarea vieții oamenilor, despre apărarea intereselor sociale, spirituale ale populației. Apariția și dezvoltarea sindicatului lucrătorilor ocrotirii sănătății în Republica Moldova a fost un rezultat comun al acțiunilor oamenilor intelectuali.

Calea parcursă de lucrătorii medicali din Basarabia în organizarea uniunilor profesionale a fost foarte grea și anevoioasă. Sindicatele lucrătorilor medicali s-au format

în epoca modernă, la sfârșitul secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea, când în Basarabia s-au creat anumite condiții istorice, și materiale. Pe de o parte, era vorba de necesitatea dezvoltării medicinei, activității sanitare, luptei organizate cu bolile (holera, ciuma, tifosul, erizipelul, tuber-culoza etc.), iar pe de altă parte, se apro-funda sărăcia, se înrăutățea situația materială și socială a lucrătorilor medicali. Ca să ne imaginăm volumul cercetării este de ajuns să enumerăm numai conținutul celor zece capitole ale lucrării, care ne vorbesc de la sine despre problematica studiată și prezentată cititorului. Este vorba despre: formarea primelor asociații și organizații profesionale ale medicilor din Basarabia; activitatea asociațiilor profesionale din sfera ocrotirii sănătății din Basarabia și Transnistria în 1917-1918; asociațiile profesionale din sfera ocrotirii sănătății din Basarabia în anii 1918-1940; activitatea Sindicatelor Lucrătorilor Ocrotirii

Sănătății din RASSM între anii 1924-1940; formarea Sindicatelor Lucrătorilor Ocrotirii Sănătății în 1940-1941; rolul orga-nizațiilor medicale în timpul războiului pentru eliberarea Basarabiei și Transnistriei 1941-1944; activitatea S i n d i c a t u l u i Lucrătorilor Ocrotirii Sănătății în condițiile reinstaurării regimului comunist (1944-1990); d e m o - c r a t i z a r e a Sindicatelor Lucrătorilor Ocrotirii Sănătății din Republica Moldova în perioada de tranziție (1989-2006); este determinată și apreciată politica Sindicatului în domeniul dezvoltării și reformării ocrotirii sănătății la etapa actuală.

Lucrarea are o mare însemnătate științifică, teoretică, politică și practică. Este bogat ilustrată, ne prezintă sute de personalități – adevărați „aprozi” (vorba lui M. Sadoveanu), „oameni de ispravă” ai ocrotirii sănătății poporului nostru.

Actualitatea cercetării este determinată și din punct de vedere istoric. Timp de peste o

sută de ani țarismul rus, iar apoi și în cele două etape ale regimului totalitar comunist prin care a trecut Republica Moldova, față de sindicate a fost dusă o politică dură. Sindicatele în loc să-și îndeplinească funcțiile sale sociale în societate, erau niște „curele de transmisie”, o „școală” a unei utopii, numită „comunism”, era slujanca ideologiei de stat, a puterii comuniste.

Este necesar să menționăm și înaltul aspect metodologic al dialecticii sistemice obiective și corecte a istoriei (așa precum se cere de la un cercetător al istoriei), raționalismul, logica științei contemporane (analiză, sinteză, deducție etc.).

Autorii subliniază că, *Istoria Sindicatului „Sănătatea”* incepe la 27 decembrie 1833, când medicii Iacob Cehac, Mihail Zota, Constantin Vîrnăv și Constantin Stamati au transformat „cercul medicilor” în „Societatea Medicilor și naturaliștilor”, prima organizație profesională a medicilor din Moldova.

Pătrunzând în problematica lucrării aflăm că în toată Basarabia au funcționat până în 1870 numai două spitale și cinci asistențe (pokoev) medicale a câte 4-5 paturi fără a avea deservirea la domiciliu sau la ambulatoriu. Toate acestea se supuneau „Departamentului asistenței publice”, care a funcționat până în 1870. Din acest an în Basarabia se organizează medicina de zemstvă, care avea câte o secție în conducerea gubernială și județeană de zemstvă.

Numai la începutul secolului al XX-lea în Chișinău a fost deschisă școala de zemstvă de felceri și moașe, iar în s. Hârbovăț, Anenii Noi - școala de asistente medicale pentru Crucea Roșie. În condițiile Rusiei țariste Basarabia a avut o rețea foarte înapoiată și sărăcăcioasă a ocrotirii sănătății. În tot ținutul au activat 30 de lucrători medicali în 1828 și 238 în 1912, inclusiv 83 medici, 40 felceri, 115 moașe

EMERGENȚA SINDICATULUI „SĂNĂTATEA”

și agenți sanitari. Un medic trebuia în 1912 să consulte anual peste 27 mii de oameni.

În perioada anilor 1918-1940 în Basarabia s-au constituit și au activat peste 20 de astfel de asociații.

Numai în condițiile restruc-turării s-a schimbat soarta sindicatului lucrătorilor medicali. La 16 aprilie 1992 a fost formată Comisia pentru modificarea Statutului lucrătorilor ocrotirii sănătății. Din acest moment sindicatul, ca parte

componentă a societății civile, începe să joace un rol important în viața societății moldave în noile condiții istorice.

Considerăm că lucrarea dată va fi de mare folos tuturor acelor care se interesează de istoria sindicatelor. Iar autorilor să le dorim noi succese pe acest tărâm.

Valeriu Efremov,
doctor în filozofie

CENTRUL DE MEDICINA PREVENTIVA GLODENI

Serviciul Sanitaro-Epidemiologic de Stat își are istoria sa, care pe parcursul activității îi reprezintă specificul și particularitățile. Constituindu-se în decurs de șase decenii, modelându-se în dependență de situația sanitaro-epidemiologică din țară, pe parcursul întregii activități s-a distins prin colaboratorii săi, care întotdeauna au constituit tezaurul cel mai de preț al acestui serviciu. La moment, este reprezentat prin CNȘPMP și 36 Centre de Medicină Preventivă teritoriale în care se include și CMP Glodeni. Fiind parte integrată a sistemului de sănătate publică, serviciul sanitaro-epidemiologic raional Glodeni în perioada de activitate s-a confruntat cu multiple dificultăți impuse de specificul timpului. În anul 1947 în raionul Glodeni s-a fondat serviciul reprezentat prin Secția sanitaro-epidemiologică pe lângă SR Glodeni. În 1969 este reorganizat în Stație sanitaro-epidemiologică, care a activat până în 1994 când a fost din nou reorganizat în Centrul de Igienă și Epidemiologie primind statut de organizație desinestătătoare. Din 1998 CIE este reorganizat în CMP. La moment CMP Glodeni supraveghează 34 localități ale raionului, incluse în 19 primării, circa 64000 populație. În CMP activează 8 medici și 16 asistente medicale. Activitatea de bază a CMP include supravegherea sanitaro-epidemiologică din raion, care are ca scop prevenirea atât a maladiilor infecțioase cât și a celor profesionale, alimentară dependente ș.a.

Putem afirma cu certitudine, că în toate aceste perioade dificile colaboratorii CMP Glodeni nu și-au precupețit eforturile, muncind cu dăruire de sine, cu toată forța vocației și talentului pentru a asigura bunăstarea sanitaro-epidemiologică a populației din raion.

În ajunul frumoaselor sărbători de iarnă, dorim să felicităm din suflet colaboratorii CMP Glodeni, cât și toți colegii care activează în SSES, adresându-le cele mai calde și sincere urări de bine, sănătate, prosperare și realizări cât mai rodnice în plan profesional. Lumină, pace și armonie în sufletele și în casele Domniilor voastre. Să fiți alături de cei dragi în clipele frumoase și mult așteptate ale Crăciunului și Noului An.

*Vine și Crăciunul vine-
Anul Nou curand va bate
Pe la case va intra
Cu probleme multe-n spate...
Să ne bucurăm de toate
Cate azi le mai avem
Și să încercăm... căci multe
S-ar putea să le schimbăm!
La mulți, mulți ani!!!*

Iulia Ailoaiei,
președintele comitetului
sindical, CMP Glodeni

O ÎNTREVEDERE DE PERSPECTIVĂ

Recent, conducerea Sindicatului „Sănătatea” a avut o întrevedere cu

reprezentantul Organizației Internaționale a Muncii, dl Alan Leather. În cadrul întâlnirii s-a făcut o prezentare a activității Sindicatului „Sănătatea”, în special în domeniul parteneriatului social. S-au menționat

măsurile întreprinse pentru crearea și îmbunătățirea dialogului social la diferite nivele. Una dintre măsurile mai recente a fost proiectul educațional „Formare formatori”, implementat în colaborare cu Internaționala Serviciilor Publice și SKTF (Suedia). În urma realizării proiectului Sindicatul „Sănătatea” beneficiază de serviciile a 10 formatori instruiți în domeniul parteneriatului social.

Nu în zădar, acest aspect al activității sindicatelor s-a discutat mai aprofundat cu mai mulți lideri ai sindicatelor național ramurale,

inclusiv cu conducerea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova. Dl Leather a venit cu o propunere de proiect privind fortificarea dialogului social în Republica Moldova. Reprezentantul OIM a afirmat că Sindicatul „Sănătatea” ar fi un potențial partener de proiect. Iar propunerea Sindicatului „Sănătatea” de a instrui un grup de negociatori este actuală și necesară.

Alexandra Virvan,
consilier al Sindicatului
„Sănătatea”

SE MAI PERINDA UN AN...

La această cumpănă de ani, când un an se perindă în trecut și întâmpinăm altul nou cu noi speranțe, colectivul Centrului de Medicină Preventivă raional Sângerei și-a realizat cu succes funcțiile de bază, având ca scop ameliorarea sănătății

(Colectivul CMP Sangerei)

publice, prevenirea și diminuarea morbidității generale, infec-țioase, parazitare și profesionale, influenței nocive a factorilor de mediu și ocupațional.

Realizarea scopurilor și sarcinilor trasate au fost posibile în marea măsură datorită mobilizării activității întregului colectiv de specialiști cu instruire și pregătire înaltă în domeniu.

În prezent, în CMP Sangerei activează 50 de lucrători cu studii medicale superioare și medii, personal auxiliar, dintre care majoritatea dispun de categorie de calificare.

Crăciunul este cea sărbătoare minunată care ne dă putere să fim mai

buni, mai generoși și mai curajoși. Să îndrăznim să visăm și să sperăm mai mult, să credem cu tărie ca anul care va începe va fi mai rodnic și mai fericit.

Sărbători fericite! Să aveți parte de multă căldură în suflet și în casă, bucurie în inimă și multă sănătate și putere de muncă. Ca de obicei, să ne adunăm în jurul bradului alături de familie și de cei dragi, să lăsăm lumina Crăciunului să ne pătrundă în case și să ne bucurăm de magia sărbătorilor.

Crăciun Fericit și un An Nou mai bun!

Ludmila Prociuc,
președintele comitetului
sindical, CMP Sangerei

◆ Felicitări ◆ Felicitări ◆ Felicitări ◆

În pragul sărbătorilor creștine, când colindul își pornește drumul său de belșug și veselie, când lumina ne pătrunde în suflet pentru clipa de taină, urez colectivului CMP raional Sangerei fericire și sănătate, multe bucurii și împliniri, gânduri bune și armonie deplină.

În aceste momente sublime Vă urez sărbători binecuvântate, tărie și credință întru făurirea unui viitor mai bun pentru țara noastră – Moldova. La Mulți Ani!

Gheorghe Balea,
medicul șef CMP Sîngerei

*Fiind în preajma sărbătorilor de iarnă
Vă felicităm sincer și Vă dorim:
Sărbătorile când vin să vă fie coșul plin
În casă să aveți de toate - masa plină, sănătate
Punga să geamă de bani Mult noroc, și La Mulți Ani!*

Va trimitem, plecăciuni de mulțumire pentru ajutorul acordat colegilor noștri, care au avut de suferit în urma inundațiilor din iulie 2008: asistenta medicală - Iurciuc Iulia, infirmiera - Gumeniuc Leocardia, pensionarul - Daniliuc Sergiu și alții.

Valentina Melniciuc,
Șefa Centrului de Sănătate Lipcani
Florica Poroșnicenco,
Șefa grupei sindicale

**Stimați omagiați
ai lunilor noiembrie,
decembrie**

Celebrarea zilelor Dumneavoastră de naștere, oferă prilejul Sindicatului „Sănătatea” de a Vă adresa alese cuvinte de felicitare, urări sincere de sănătate și prosperitate. Vă dorim ani îndelungați, multă sănătate și noroc, bucuria realizărilor de mai departe, dragostea și stima celor apropiați.

STIMAȚI JUBILIARI,
50 ani - Prociuc Ludmila,
CMP Sangerei
50 ani - Rusu Ala,
Centrul de Plasament pentru Copii Bălți
55 ani - Todos Polina,
Centrul de Plasament pentru Copii de Vârstă Fragedă
55 ani - Popovici Raisa,
Spitalul Clinic de Boli Infecțioase “Toma Ciorba”
60 ani - Clipca Elena,
Institutul de Cercetări Științifice în domeniul Ocrotirii
Sănătății Mamei și Copilului

Cu prilejul frumoaselor jubilee, Sindicatul „Sănătatea” Vă felicită călduros și Vă urează multă sănătate, prosperitate și noi realizări.

